

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

III. De Baptismo, & ejus effectu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

difficile poterunt, veluti enim per lapideos canales ad arcolas aqua transfunditur, & solis radii per loca feri-

diffusa transientes, nulla contractus maculatione contaminantur: sic multo magis Sacramenta nulla ministerii foeditate commulantur.

Spirituales potestas exerceri sine fide potest, sed non sine intentione Ecclesie. h. d.

Hocamen sic intelligi oportet, si tales ministri intentionem Ecclesie concordem habeant. Ceterum si aliud agere intendant, pura facris illudere mysteriis, vel aliud, quod Ecclesie non consentiat, nihil agitur: sine fide enim spiritualis potestas exerceri quidem potest, sine Ecclesie intentione non potest. His circa Sacramenta generaliter cognitis, exordiamur aunc de singulis etiam specialiter dicere: & quia baptismus fundamentum a est & ianua ceterorum, merito ab eo principatum sumamus.

DE BAPTISMO, ET EIUS EFFECTU. TITVLVS III.

Baptismus operatur animae abluitionem, & in locum circumcisio-

nis instituitur. h. d.

Baptismus est ablutio corporis exterior, qua, adhibita certa verborum forma, interiori animae abluitionem designat: & operatur. Veluti cum circumcisio in populo e Dei, in fidei iustitiaque signum instituta, ad significationem purgationis originalis veterisque peccati parvulis valebat: sic & baptismus ad hominis innovationem valere coepit.

Locus in baptismo plena continentur peccatorum remissio, non tamen omnino plena novitas. h. d.

Non tamen ex quo quisque baptizatus, statim etiam in eo omnis vetus infirmitas abluuntur, sed renovatio remissionem peccatorum incipit, & ad intelligentiam & operationem spiritualium: cetera vero sunt in ipse, donec compleantur, quod erit in resurrectionis tempore. Quamvis ergo in baptismate plena fiat peccatorum remissio, non propterea plena novitas & mutatio contingit.

Cura baptizandi ad filios sacerdotis spectat, sed ex causa necessitatis quilibet potest baptizare. h. d.

Baptizandi d autem cura ad solos sacerdotes pertinet, eiusque ministerium nec ipsis diaconis explere permittitur, absque Episcopo vel presbytero: nisi his procul absentibus, ultima languoris cogat necessitas: quo casu & laicis fidelibus, atque ipsis mulieribus e baptizare permittitur. Presbyter vero, cuius negligentia commissum est, ut quis sine baptismate ex humanis excefferit, deponendus erit f.

Baptizati ab haereticis, schismaticis, pagani, vel aliis facinorosis, non sunt deinde rebaptizandi. h. d.

Ed & si qui ab haereticis sive schismaticis, vel etiam pagani, aut alias facinorosis baptizati fuerint, quasi baptizati non fuerint, iterum baptizati non debent. Antiqua b tamen patrum induxit institutio, ut qui ab his in Trinitatis nomine baptizati fuerint, cum ad sanctam Ecclesiam redierint, aut unctioe chrismatis, aut sola professione fidei, ad sinum matris Ecclesiae reocententur.

Quem baptismum baptizare potest. h. d.

Sed si quaquam baptismus ab haereticis, schismaticis vel pagani susceptus valeat, ipsum tamen se baptizare nemo poterit: sicut enim in carnali generatione, quae proles ex vivo & femina nascitur, alius est qui carnali-

tergignit, alius qui gignitur: sic in sacramentali generatione, qua soboles ex aqua & spiritu sancto renascitur, alius debet esse qui spiritualiter generet, alius qui generetur. Unde de iudaeo, qui in mortis articulo constitutus, in aquam seipsum immergendo dixerat, Ego me baptizet in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, responsum est, deinde ab alio illum baptizandum esse, ut ostendatur, quod alius est qui baptizatur, alius qui baptizat: quamvis si talis continuo decessisset, protinus ad patrem evolasset, non propter fidei sacramentum, sed propter sacramenti fidem.

Baptismus alius fluminis, alius fluminis, alius sanguinis. h. d.

Quod quidem & de illo recte creditur, qui visibiliter non baptizatus martyrii lubit sacramentum. Baptismus enim invisibiliter ministratur, quem non contemptus religionis, sed terminus necessitatis excludit. Unde scit e scriptum a quibusdam reperitur, baptismum alium esse fluminis, alium fluminis, alium vero sanguinis: cum baptismi virtus & efficacia, non tam ablutio e corporis, quam fide cordis continentur: & aliud sit per ministerium baptizare e, quod sacerdos exequitur: aliud per potestatem, quam Dominus non usque ad eed sacramentis adiungit, ut sine illis eorundem gratiam tribuere non possit.

Parvuli baptizantur in fide parentum, & Ecclesie, & non debent minus esse virtus baptismi, quam in circumcisione. h. d.

Non tamen, quia fide cordis baptismi virtus continetur, ideo minus parvulos d, qui credere ob statem non possunt, unda salutatis abluunt, cum & ii, non per usum, sed per habitum fidei, quem suscipiunt in baptismate, credere non male credentur, & in fide parentum e & Ecclesie, alio profitente, baptizati, ob fidei sacramentum recte fideles dici possunt: & cum circumcisio f tam adultis, quam parvulis ex precepto Domini conferretur, ne baptismus, qui succedit in locum ipsius, & generalior tamen existit, cum tam viri, quam feminae baptizentur, minoris videatur effectus, tam adultis, quam parvulis est conferendus.

Tanta mater, quam filius, in ipso articulo parturienti, possunt separatum baptizari, nec ob id creditur baptismus iteratus. h. d.

Tanta quoque cuius mater vel praegnans, vel in ipsa hora qua parturit, mortis urgente periculo, baptismi gratiam perceperit, baptizari poterit, nec propterea bis baptizatus reputabitur: cum utique ad maternum corpus, cum esse in utero, pertineret: nec tibi regeneratio reperiri possit, ubi generatio non praecessit, nec in hoc infanti, qui nascitur, aliquid mater participat, cum unicusque propria voluntas in confessione sit attendenda.

Muti, surdi, & agrotantes baptizari possunt. h. d.

Muti quoque b & surdi, seu agrotantes qui pro se respondere non possunt, alius pro se proficientibus, recte baptizari poterunt.

Dormientes & amentes, si ante formum & amentiam habuerint propositum baptizandi, baptizari possunt. h. d.

De dormientibus i & amentibus quaesitum est, & plane si prius quam dormirent, aut amentiam incurterent, non baptizandi propositum haberent, quia in eis eadem perdurae voluntas intelligitur, si sic immergi fuerint, characterem sacramenti non suscipiunt: secus autem, si prius catechumeni extitissent, & baptizandi propositum habuissent: tales enim in necessitatis articulo baptizare conluevit Ecclesia. Tunc ergo characterem

a Gl. i. in sum. de conf. dist. 4. b Can. verus bapti. d. dist. 4. c Can. alius est. d. dist. 4. d Cap. majores. in fine prin. ext. eod. e Can. illud. & can. seq. vers. parvuli. de consec. distinction. 4. f Can. majores. s. cum ergo. ext. eod. g Can. si ad matrem. & can. seq. de conf. dist. 4. h Can. parvuli. alio. & can. seq. dist. 4. de conse. i Cap. majores. in fine, ext. eod. BBbb 4

a Veniens. ext. de presb. non baptiza. b Gl. i. in sum. de conf. dist. 4. c Can. ex qua. dist. 4. de conf. d Can. constat. de conf. dist. 4. e Can. an. uxor. d. dist. 4. de con. f Can. quicunque. dist. 4. g Can. si ab haereticis. & can. seq. de consec. dist. 4. h Can. ab antiqua. d. dist. 4. i C. debitum. ext. eod.

sacramentalis imprimi operatio; cum obicem voluntatis contrarie non invenit obstitentem.

Sed & si quis non sponte, dum tamen non omnino coactus baptismatis suscepit sacramentum, Christianitatis characterem suscipit; utputa, cum quis terroribus, atque suppliciis ad undam salutarem trahitur, & ob id tanquam conditionaliter volens, licet absolute non vult, est ad fidei Christianae cogendus observantiam. Ille vero, qui nunquam consentit, sed penitus contradicit, nec rem, nec characterem sacramenti suscipit. Plus est enim expresse contradicere, quam minime consentire.

de quo non est praesumptio quod sit baptizatus, debet sine mentis operatione baptizari. h. d.

Illud a in dubium venire non debet, quoties nulla exstant indicia inter propinquos & familiares, quibus aliquis baptizatus esse doceri possit, eisdem baptizari minime prohibendos esse. Quod enim factum esse nescitur, nulla ratio finit, ut iterum videatur: nec temeritas intervenit praesumptionis, ubi est diligentia pietatis. De eo tamen, qui Christianis parentibus natus, inter Christianos est fideliter conversatus, tam violenter praesumitur quod baptizatus fuerit, ut haec praesumptio pro veritate sit habenda, donec evidentissimis argumentis contrarium probatum fuerit.

Iterum sanctus baptizatus debet severissime puniri, & ignominiter vero bis baptizatus non potest ordinari, nisi ex necessitate. h. d.

Quod si quis sciens & prudens iterum baptizari sustinuerit, ac dilissime poenitentiae subijcendus erit: quod si ignoranter, nulla quidem imponenda est poenitentia, sed nisi magna cogat necessitas, ordinari non poterit.

Illi quoque, qui ausu temerario in homine iam baptizato celestia vacuum iterare ausi fuerint, excommunicationis mucrone percussit, ab omni officio & beneficio Ecclesiastico deponentur.

Multa sunt in baptismo, quae non sunt de ejus substantia. h. d.

Postremo sciendum est, quod licet verbo tantum & elementis baptismatis substantia contineatur & forma, multa tamen a sanctis patribus ad ejus decorem fuerunt solenniter constituta, ut immersionis numerus, exorcismi, elericorum exsufflationes, salis benedicti exhibitio, salivae contactus, inunctio: quae si ex neglectu praetermissa fuerint, omnino culpa reos arguet.

Baptismus non debet conferri in privatis domibus, nisi ex necessitate, vel ob magnam necessitatem. h. d.

Illud etiam novissime a vicenisi concilio constitutum est, ne quis in privatis domibus, sed duntaxat in Ecclesiis, in quibus sunt ad hoc fontes specialiter deputati, aliquos audeat baptizare: nisi Regum vel Principum liberi baptizandi fuerint, vel talis necessitas emergerit, propter quam ad Ecclesiam absque periculo accessus haberi nequeat.

DE SACRAMENTO CHRISMATIS.

TITVLVS IV.

Fideles post receptum baptismum debent chrismari. h. d. Namvis autem continuo tranlaturis regenerationis sufficiat beneficium, victuris tamen etiam confirmationis auxilium est necessarium. Ita enim conjuncta sunt haec duo sacramenta, ut unum ab altero, nisi morte praeviente, separari non debeat.

Chrismatis sacramentum operatur augmentum gratiae, & sibi Episcopi chrismant. h. d.

a Can. si nulla extant, de consec. dist. 4. b Canon. qui huius, de consec. dist. 4. c Canon. ut extr. eod. d Cl. r. eod. tit.

Igitur omnes fideles post baptismum, si non per manus impositionem accipere debent, in poenitentiam inveniuntur. Spiritus Sanctus enim, post super aquas baptismi salutis descendit lapsus, in plenitudinem tribuit ad incrementum, in confirmatione roborat, & augmentum gratiae ad gloriam. Vnde & ceteras conditiones simpliciter accedens, sed non exhibere, hanc non nisi firmam intentionem, hanc scopus conferre debet: alioquin nulla est confirmatio. In Ecclesiastica sacramenta reputabitur, cum non potuisse prater Apostolos, quorum hodie videntur Episcopi, nulli illi legantur.

Jejunii a jejunio debet dari Christianis, nisi manifeste aliter hoc dicat.

Accedent igitur, qui legitime sanctorum, ad confirmationem jejunii d, ut a jejunio Episcopi, hanc firmate in fronte deliniti per manus impositionem accedunt recipient. Plane infirmis, & morbo poenitentibus, vel qualibet causa impeditis, nulla de rationabilis ratione, manus imponi poterit.

In Baptismo, Confirmatione, & Ceteris Sacramentis operatur gratia. h. d.

Illud e commune est tam his qui baptizati sunt, quam etiam illis qui confirmationem accipiunt: debent, ut aliquem in patriam habeant, quatenus in religione Christiana, & fide Domini constantiter perseverent, & ad Deum, qui se fideliter amant, non cessent obsequium gerere.

Pater non debent esse pharisaei, vel non baptizati, vel infirmi. h. d.

Admonendi tamen sumus, quod nec pharisaei, nec infirmi in baptismo aut in confirmatione suscipi debent, sed unus s tantum, sive vis, sive malus: nec quovis quicumque tenere, vel levare poterit, qui ipse baptizatus non sit, vel confirmatus.

Parentes non possunt esse patrum propter suam infirmitatem, vel monachi alienos de sacro fonte suscipere, nisi confirmationem tenere non debent.

Nec baptizatus, nec Christianus possunt iterum, & iterum iterum potest tempore interdicitur. h. d.

Commune etiam illud est, ut utriusque, quod de christo, ut paulo ante diximus, iterari potest, quod utriusque ambo characterem imprimunt, & quod iterari non potest, ob imminens ex dilatare periculum, ut non conferri, & pro utroque christi coelestis potestatem suo loco latius exponemus.

DE POENITENTIA, ET REMISSIOE.

TITVLVS V.

Poenitentia, est Sacramentum, a quod committitur confessione, & satisfactione concurrentibus peccatorum operatur remissionem. Multiplex enim Dei misericordia ita lapsibus humanis subvenit, ut non solum per baptismi & confirmationis gratiam, sed etiam per poenitentiae medicinam spes aeternae salutis velint. Vnde quidona regenerationis voluerit, proprio se iudicio condemnantes, per Sacramentum poenitentiae ad criminum remissionem, quasi ex castigatione repta tabula ad portum perveniunt.

a Can. novissimi de consec. dist. 4. b Can. de consec. dist. 4. c Can. ut. s. per font. extr. de sac. ord. d Can. non potest de consec. dist. 4. e Ca. vas ante poenitentiam, de consec. dist. 4. f Ca. non potest de consec. dist. 4. g Can. non licet de consec. dist. 4.